

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, iziml nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Sadovi klerikalne organizacije na Spodnjem Štajerskem.

Iz Gor. savinske doline, 23. maja.

Ni dolgo tega, kar smo poročali na kratko o nezdruživih razmerah pri klerikalni „Posojilnici“ na Rečici. Celo zadevo smo nameravali zakriti v plašč „krščanske ljubezni“. No, prišlo je drugače!

Ker pa imenovani zavod ni imel nujnejšega dela, kakor da je koval smešne zaupnice svojemu „vzoritemu“ prvoboritelju dr. Žilindri — gospodje na Rečici, ali bi ne bilo bolje in umestneje se mesto tega malce pobrigati za svoje v „vzoritem“ redu se nahajajoče račune? — dalje, ker se je jelo za ta famozni denarni zavod zanimati celo sodišče, se nam zdi umestno, da spregovorimo o tej stvari dve, tri, da se bode razvidelo, kako se pri nas odi... — pardon — osrečuje ljudstvo in rešuje gospodarskega propada in pogina — na katoliški podlagi.

Navesti nam je „sine ira et studio“ nekaj podatkov — brez vsakega komentarja.

Vsakdor, bodisi pravnik, ali ne, da le ima zdrav razum, si bode lahko vstvaril samostojno in popolnoma pravilno sodbo.

Evo nepristranskega opisa celega fakta!

Leta 1899. je kupila „Ljudska hranilnica in posojilnica“ na Rečici Tostovrnikovo posestvo, se je zavezala isto prodati na drobno in s skupilom poravnati vse dolgove. Ob enem se je določilo, da ima „Posojilnica“, čim so poplačani vsi dolgovi, in ako je še po nadrobni razprodaji kaj posestva ostalo, ta ustanek zemljišča prodati in izročiti Tostovrnikovim otrokom in sicer za kupnino, obstoječo iz posojilniških upravnih stroškov in iz svote, katero bi eventualno „Posojilnica“ v pokritje dolgov iz svojega doplačala.

Koncem l. 1900 so bili vsi dolgovi poplačani in „Posojilnica“ je bila po pogodbi vezana — preostanek posestva izročiti za gori naznačeno ceno Tostovrnikovim otrokom. To je „Posojilnica“ tudi storila ter prodala ostalo zemljišče g. Ant. Tostovrniku za okroglih 13.523 K, ne da bi njemu izročila kakoršnjihkoli računov. Sprva je Tostovrnik popolnoma zaupal imenovanemu denarnemu zavodu. S časoma pa je jel dvomiti in je končno zahteval natančnih računskih podatkov o stroških in prejemkih dotičnega posestva. Gospodje na Rečici so se sprva seve upirali temu zahtevanju, no, konečno so le izročili knjigo z računi Tostovrniku — češ, da je itak „pretumast“, da bi jim mogel kaj nagajati. S tem je bila stvar odločena, in usoda „Ljudske hranilnice in posojilnice“ zapečaten, zakaj Tostovrnik je že preje natanko vedel, da so računi nepravilni, znal je celo za dotične točke, potreboval je torej še samo sigurnih dokazov.

Čim pa se mu je izročila računska knjiga, je dobil v roke dovoljne dokaze.

Neovržno se je dognalo to le:

„Ljudska hranilnica in posojilnica“ je zabeležila in si zaračunila, da je plačala za Tostovrnika dolg pri „Posojilnici“ v Gornjem gradu v znesku po 4908 K, dokazalo pa se je, da se je „Posojilnici“ v Gornjem gradu plačalo samo 4037 K,

torej 871 K manj, kakor si je zaračunila „Ljudska hranilnica in posojilnica“.

Da bi se docela prepričal, da li je pomota, ali kaj drugega, je šel Tostovrnik osebno na Rečico poprašat, koliko se je plačalo „Posojilnici“ v Gornjem gradu? Gospodje na Rečici pa so imeli takrat v rokah svedočbo, katero je njim izročila ob času plačila „Posojilnica“ v Gornjem gradu, in v kateri je črno na belem, da se je plačalo samo 4037 K, to je Tostovrnik sam na svoje oči videl. Navzlic temu, da so imeli to svedočbo v rokah, da jo je celo Tostovrnik natanko videl, navzlic temu, da so lahko na svedočbi potrjeno svoto primerjali s svoto, zabeleženo v računih, vendar so izdali Tostovrniku potrdilo, da so plačali „Posojilnici“ v Gornjem gradu 4908 K. (NB. Navajam povsodi okrogle svote — ne všteti vinarjev). To potrdilo leži pri sodišču. To dejstvo je važno zlasti zbog tega, ker se prizadeti gospodje na Rečici baje izgovarjajo, da je 4908 K mesto 4037 K samo pomota v pisavi. Kdo bi se ne smejal, zlasti ako se ve, da se je prav na isti način zabeležilo in zaračunilo pri „Posojilnici“ na Ljubnem 27 K več, kakor se je v resnici izplačalo.

Drugi fakt! Pri razprodaji na drobno je kupil od „Ljudske hranilnice in posojilnice“ del zemljišča J. Jeraj in sicer oral po 280 K, — torej kolikor orlov je dotično zemljišče merilo, tolikokrat 280 K — je moral Jeraj plačati. V kupni pogodbi se je izračunila kupnina po 3795 K. — Pozneje se je pa izkazalo, da se pri izračunjenju pomotoma ni vpošteval del parcele, ki se je po zemljemeru kratko inkorporiral drugi že obstoječi parceli, torej da znaša mera dotičnega zemljišča več, kakor se je v kupni pogodbi navedlo, in da je v istem razmerju tudi kupnina višja. Po rektificirani meri se je izračunilo, da znaša prav kupnina 4603 K, — torej 808 K več, kakor je v kupni pogodbi. Razume se, da bi moral Jeraj to svoto doplačati. „Ljudska hranilnica in posojilnica“ je to tudi od Jeraja izrečno zahtevala, ni pa smatrala potrebnim, — prijaviti to povišano kupnino v svrhu odmerjenja desetka davčni oblasti, dasi je bila na to opozorjena. Torej je tudi erar prikrajšan za desetek od 808 K.

To svoto pa bi morala „Posojilnica“ vsekakor vzeti v račun o posestvu. Ako je teh 808 K — že dobila izplačanih, bi jih morala vračunati med prejeme in bi potemtakem morala znašati kupnina za ostalo zemljišče po 13.523 K — za toliko manj, ako pa še dotične svote ni dobila izplačane do sklepa kupne pogodbe, bi morala terjatev po 808 K izročiti in prepustiti g. Ant. Tostovrniku v izterjanje! „Ljudska hranilnica in posojilnica“ pa ni storila ne prvega, ne drugega, ampak je vse lepo zamolčala, dasi je še po sklepu dotične kupne pogodbe od Jeraja zahtevala plačilo!

Ko je T. stvar izvedel, je zahteval pojasnila; gospodje na Rečici pa so mu izjavili, to lahko potrdi s prisego, da se je terjatev pri Jeraju vračunila in da znaša kupnina za preostalo zemljišče prav po odbitku Jerajovega dolga znesek po 13.523 K. — To je pa laž! V knjigi o izdatkih in prejemkih pri Tostovrnikovem posestvu, ki je sedaj baje v rokah sodišča, ni nikjer vračunjenih onih 808 kron.

Kam je torej prešla ta svota? Izvestni gospodje na Rečici dajte nam določen odgovor! —

Kako se naj označi manipulacija — prosim — denarnega zavoda? Dotične označujoče besede mi pač ni treba pisati, saj jo itak lahko vsak sam razbere! — Za danes bodi toliko dovolj! Prihodnjic pa se bomo še nekoliko bavili o kovanju računov po odposlancih „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, o „bahaču“ v L., o „prekanje njih kupcih“ itd.

Kakor vidite imamo še precej zanimivega gradiva! B.

Lokalne železnice.

(Govor posl. dr. Ferjančiča v poslanski zbornici dne 23. maja.)

Visoka zbornica! S predlogo, ki je sedaj v razpravi, plača država star dolg sama sebi, prizadetim deželam in Trstu. Zapeljivo bi bilo razmišljati, kako velikansko škodo so imeli imenovani trije faktorji tekom let vsled tega, da je država tako dolgo odlagala, zgraditi drugo, neodvisno progo v Trst; zanimivo bi bilo preiskati, kako silno so občutile to zlasti blizu Trsta ležeče pokrajine in to še čutijo, in kako so te dežele trpele in še trpe vsled tarifov južne železnice, ki ima toč monopol. S takim popisom in s takim razmišljanjem o preteklosti bi pa visoko zbornico po nepotrebnem zadrževal in zato se hočem držati samo v razpravi stoječega predmeta. Ozmimo se v bodočnost in upajmo najboljšo o novih železnicah, ki se hitro bližajo svoji zakoniti zagotovitvi in izvršitvi. Toda, ako bi ostalo samo pri nasvetovanih progah, bi bilo delo le na pol storjeno, zakaj poskrbeti je treba, da dobe te proge dovozne proge v lokalnih železnicah in s tem je sproženo vprašanje o lokalnih železnicah.

Stavbni in investicijski program določa v členu VIII. v ta namen neko svoto in zato sem se pri tej točki oglasil za besedo.

Vstavnem in investicijskem programu zahteva vlada 13.480.000 kron za prispevek države za privatne železnice.

Od te svote odpade v naprej znesek, ki se potrebuje za že poprej zagotovljene železnice, to je 5.660.000 kron.

Preostala bi torej za prihodnost v ta namen le svota 7.820.000 kron. Ta svota je razdeljena na čas do vštete leta 1905, torej na pet let. Na posamezno leto odpade tako neznaten znesek, da še govora ne more biti, da bi se z njim na količak izdaten način mogla pospeševati gradnja lokalnih železnic.

To je uvidel tudi železniški odsek in je zvišal to svoto za štiri milijone kron, tako da je zdaj namesto 7.820.000 kron za omenjeni namen, namreč za zgradnjo lokalnih železnic, na razpolaganje 11.820.000 kron, in sicer za dobo petih let.

Po stavbnem in investicijskem programu, ki ga je odobril železniški odsek, se od skupne svote 17.840.000 kron porabi že letos znesek 6.280.000 kron za tiste železnice, ki so že zagotovljene ali se še zagotove, a za ostala štiri leta, do vštete leta 1905. preostane le 2.800.000 kron na leto. Da se s tako svoto ne da dosti napraviti, to je jasno.

V vitalnem interesu države, v vitalnem interesu prizadetih dežel in potrebno za rentabiliteto novih železnic pa je, da se lokalno železništvo spravi v sistem in v zvezo z glavnimi progami, o katerih zgradbi se sklepa.

Pogled na železniške razmere v krovovini Kranjski kaže neprijetno sliko. Izvzemši južno železnico, kateri imamo mnogo očitati (Posl. dr. Scheicher: Drugi tudi!) imamo prav za prav same slepe železnice in v nekem smislu je tudi državna železnica — bivša Rudolfova železnica — samo slepa železnica, ker neha v Ljubljani, ni izpeljana preko Ljubljane in je od tod navezana na progo južne železnice, kar je na škodo železniškemu prometu in interesantom.

Tu imamo dolensko železnico. Jedna proga gre do Straže, druga do Kočevja. Potem imamo majhni železnici Ljubljana-Kamnik in Ljubljana-Vrhnika. Te železnice se morajo dalje speljati, ako naj imajo dotične pokrajine in železniška uprava od njih korist. Ni se čuditi, da se take železnice ne rentirajo. V tem oziru vlada glede dolenske železnice, najdaljše lokalne železnice na Kranjskem, uprav obupno stanje. Dežela kranjska je namreč prevzela garancijo, in ta garancija stane deželo na leto zdaj več zdaj manj, ali vsako leto prav lepo število tisočakov. Dežela kranjska mora izkervaveti, ako se ta železnica ne spelje dalje in ne pride v položaj, razbremeniti deželo za garancijske prispevke.

Že dolgo se dela na dogradbo te proge do Karlovca. Morda se poreče, da bi vsled tega nastala nevarnost, da se tovari potegnejo na progo proti Reki. (Poslanec vitez Berk: Pa tudi nazaj).

Da! Ta pomislek je bil doslej morda nekoliko opravičen, posebno tehten se mi ne zdi in bo v prihodnje, po novih železnicah, katerih zgradba je na razpravi, povsem odpadel. Ni ga pravega vzroka, da bi se ta proga dogovorno s hrvatsko-ogrsko vlado ne speljala dalje, vsled česar bi postala dobičkonosna in bi bila dežela oproščena jako težke garancije. In prav tako, kakor ta železnica, se morajo speljati tudi druge slepe železnice na Kranjskem in zgraditi se morajo nove lokalne proge, ako se naj dvignejo veliki in še nedvigljeni zakladi Kranjske in ako naj se porabijo uprav velikanske vodne sile.

Toda pri vsakem opozorjenju, da se mora v tem oziru kaj storiti za Kranjsko in pospeševati lokalno železništvo, se nam očita, da pride vsled na razpravi stoječe železnice, ako se skupni stroški razdeli po deželah, kar 34 milijonov kron na Kranjsko. To je resnično — mislim da v računu ni pomote, ali to je največja krivica, to razmeroma veliko svoto vpisati na dobro deželi kranjski, tako da bi v bližnji prihodnosti ne imela pravice zahtevati, naj jo država pri železnicah podpira. Saj gradi država novo progo najprej zase, gradi jo za Trst in za bogato industrijo na severu.

Sicer pa mi Kranjci s to progo nismo bili nikdar zadovoljni, želeli smo si drugo, glede katere smo mislili, da je nje zgradba samo vprašanje časa. Mi smo se vedno zavzemali za progo Loka-Divača in smo se z bohinjsko progo sprijaznili samo ker se nam je grozilo s progo čez Predel.

Ta proga, predelska proga, bi bila tekla mimo kranjske dežele. Dabi se ognili temu s stališča kranjske dežele večjemu zlu, smo pritrdili, da se izpelje bohinjska proga.

Potem, kaj je vzrok, da pride na kranjsko deželo 34 milijonov? Na Kranjsko prideta največja dva tunela, predor Karavank in predor Juliških alp. Pokrajina sama, po kateri bo tekla proga, je gorata, malo obljudena, malo rodovitna, in vendar se nam očita teh 34 milijonov, ako zahtevamo, da se podpira zgradba loka!

Ponavljam še jedenkrat: Slepe železnice na Kranjskem se morajo dalje speljati in neizogibno ter za rentabiliteto novih prog največjega pomena je, da se zgrade tudi nove lokalne železnice.

Omenil bom na kratko samo dve progi, ki se v najbližji prihodnosti morata vpoštevati. To je v prvi vrsti tržiška železnica. Tržič spada mej najbolj industrijalne kraje našega juga. Ta železnica ima prav posebno nesrečo.

Računalo se je z vso sigurnostjo na to železnico, in vsled tega so se tam ustvarile industrije. Tržič pa ima nesrečo, da leži ob prej omenjeni črti, ki naj bi se bila izpeljala čez Karavanke, namreč na loški črti. Posledica tega je bila, da so prizadevanja doseči za Tržič železniško zvezo, stopila v zadnjem času nekoliko v ozadje, za toliko časa, dokler se država ni odločila, v kateri črti izpelje drugo železniško zvezo.

Ko je bilo po naznanilih železniškega ministra Guttenberga leta 1897. pričakovati, da se zgradi bohinjska proga, je Tržič opustil svojo prvotno željo, izpeljati železnico k ljubljansko trbiški progi na Kranj in iskalo zvezo bolj na severozapadu, da bi tržiška železnica se iztekla v novo bohinjsko progo. Vsled tega se na kraj, ki ima po moji sodbi bolj kakor katerikoli drugi pravico, da se pritegne svetovnemu železniškemu prometu, nima ozirov, dasi se gre za progo, ki je na vse strani pripravljena. Omenjeno bodi, da se je revizija trase izvršila že leta 1893., in da so interesentje zagotovili 15 do 16 oestotkov stavbne glavnice. Te dni je bila tu neka deputacija, kateri so vsi merodajni faktorji delali najboljša upanja. Jaz sem izročil peticijo trške občine Tržič in se je ta peticija odkazala železniškemu odseku. Jaz sem v železniškem odseku stavil predlog, ki meri na to, da se tržiška železnica naknadno sprejme v prihodnjo predlogo o lokalnih železnicah. Upamo, da se nas ne bo razočaralo, da se bodo vpoštevale razmere, in da se tako popravi zamudo, katere ni lahke opravičiti.

Kot majhno opravičenje vlade, da te lokalne železnice ni sprejela v zakon o lokalnih železnicah, bi pustil veljati okolnost, da interesentje, ki so hoteli svojo progo speljati jedenkrat na Kranj drugič bolj proti severu, do zadnjega časa niso bili odločeni, kje naj se napravi zveza z Rudolfovo železnico.

To pa je odpadlo po izjavah, ki so jih dali v zadnjem času interesentje in s tem je odpadel zadnji vzrok, da se ta proga ne sprejme naknadno v zakon o lokalnih železnicah. Jaz odločno upam, da se bode vpoštevata ta nujna potreba, in da se sprejme proga Tržič Kranj v zakon. Omenjam še, da bi se s tem ustvaril predpogoj za nadaljevanje železnice skozi rodovitno Poljansko dolino do eraričnega rudnika Idrije in eventualno dalje na Primorsko do proge Bohinj-Gorica. (Konec prih.)

V Ljubljani, 28. maja.

Pozabljena kvota?

V poročilih iz parlamenta se govori o vseh možgih in nemogočih zakonih, ki se morajo rešiti še v tem zasedanju, samo zakon o kvoti se nikdar ne omeni, dasi je kvota s cesarsko naredbo urejena samo do 30. junija in se mora s 1. julijem novič urediti. Vlada je dotični zakon pač predložila, saj sta se kvotni deputaciji združila na kvoto 65.6 in 34.4 ali v razpravo se ta zakon ne vzame. Ali je ministrski predsednik Körber nanj pozabil? O ne! Ali on neče, da bi se parlament bavil s to zadevo, ker nima zanesljive politične večine, ki bi ta zakon odobrila in zato hoče, da se stvar do 30. junija sploh ne reši, in da jo bo zopet cesar uredil.

Herold in Kramar.

Te dni sta češka poslanca dr. Herold in dr. Kramar imela shode. Herold je govoril v Pragi o sredstvih in namenih češke politike. Izrekel se je za praktično politiko, ki pa ni ne oportunizem ne obstrukcija. Delati je na to, in sicer z aktivnim delom, da se češki narod kulturno, gospodarsko in narodno razvije. Manj se je treba pritoževati radi krivic, pa več delati za njih odpravo. Razvemanje strasti pomaga samo hipoma, rabulistika in demagogičsko ruvanje se mora odstraniti. Ako se odpravi politika negacije in gesel, bo to narodu v največjo korist. — Kramar je v Taboru opravičeval vedenje taktiko čeških poslancev, opozar-

jajoč posebno, da je parlament tako desorganiziran, da je sploh nemogoče vsvariti kako zanesljivo večino. Čehi v bistvu niso premenili svoje taktike, nego uravnavaajo svoje postopanje od slučaja do slučaja kakor jim vevlevajo interesi češkega naroda.

Franclija in Maroko.

Razmerje mej Francijo in Marokom je postalo skrajno napeto, ker je maroški sultan Franciji sovražnim Berberjem dal zagotovilo, da jih bo podpiral. Francija je poslala tri vojne ladije v Tanger. Francija ima Angleško na sumu, da podpira skrivaj maroškega sultana. Na kako pridobitev novega terena ne misli Francija in iz tega se sklepa, da ostane konflikt lokaliziran, tudi če pride do vojne mej Francijo in Marokom.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so pod poveljstvom polkovnika Wilsona poskusili zajeti med Nylstromom in Sandriverjem nahajajoče se Bure, pa so bili odbiti. Nasproti so odbili Angleži nasok Burov na neki vlak. „Standard“ poroča, do se je udalo 16 Burov, ki so imeli nalogo, spraviti 12500 goved in 12000 ovac na sever. V Londonu je minister Chamberlain priredil kapskemu guvernerju Milnerju na čast banket. V svojem govoru je rekel Chamberlain, da čaka Milnerja pri povratku v Južno Afriko posebno važna naloga, ustvariti v Južni Afriki tako federacijo, kakršna je v Avstraliji.

XIII. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Slovensko učiteljstvo se nima boriti samo z materialnim svojim stanjem, ampak mora tudi odbijati napade, katere dela prav v poslednjem času nanj in na šolo vse, kar trobi v klerikalni rog. Pa čim večja je stiska, čim večji pritisk, tem bolj se združuje učiteljstvo, tem tesneje se oklepajo njega udi v močno falango, tem pogumneje odbijajo vse sovražne napade, tem ustrajneje se potegujejo za svoje pravice, svoj ugled in za prospeh šole.

To je pokazala XIII. glavna skupščina „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“, katera se je vršila na Bledu dne 25., 26. in 27. t. m.

Binkoštno soboto popoldne pripeljali so se prvi zborovalci, na čelu jim upravni odbor. V Lescach pričakoval jih je sprejemni komite učiteljskega društva za radoljski okraj, v katerega imenu je g. nadučitelj Grčar pozdravil došle. Predsednik Zavezin zahvalil se mu je na tem. Med tem in med vožnjo na Bled pokali so topiči na raznih krajih. V pozdrav slovenskemu učiteljstvu so vihrale v Lescach in na Bledu raz mnoge hiše zastave. Pred „Blejskim domom“ pričakoval je prišlece občinski odbor v narodni noši s svojim županom g. Peternelom, kateri je v svojem pozdravu izrazil veselje na tem, da si je slovensko učiteljstvo zbralo Bled za svoje zborovanje; povdarjal je, da ve ceniti delovanje slovenskega učiteljstva in mu zaklical: „Dobrodošel na Bledu!“ G. Luka Jelenc se mu zahvali za prijazen in gostoljuben sprejem in povdarja, da se slovensko učiteljstvo zaveda svoje vzvišene naloge napram svojemu narodu in da hoče vse svoje moči posvetiti njega blagru.

Po kratkem oddihleji sešel se je upravni odbor v sejo, ob osmih zvečer pa je jela zborovati delegacija po običajnem vspeodu. Tega zborovanja udeležilo se je 164 delegatov in delegatij iz Štajerske, Kranjske, Goriške in Istre. G. predsednik Jelenc je v svojem nagovoru povdarjal namen in pomen „Zaveze“, naloge okrajnih učiteljskih društev, bodril učiteljstvo k intenzivnejšemu delovanju v okrajnih učiteljskih društvih. Omenjal je pisave „Slov. Učitelja“ ter obžaloval, da je peščica slovenskega učiteljstva toliko zaslepljena, da koraka za duhovščino, katera ni nikdar bila in ne bode odkrita in prava prijateljica učiteljstva. Zato pozivlja navzoče, da naj goje med seboj značajnost in močatost, da bodi vsakdo stalnih nazorov in samostojnega prepričanja, da ne bodo mogli nasprotniki trditi, da se sramujemo imena „naprednega učitelja.“ (Burni ugovori.)

Tajnik Česnik je v svojem poročilu povedal, da je v „Zavezi“ 34 učiteljskih društev s 1464 pravimi, 90 podpornimi in 59 častnimi člani. Ta društva so imela 90

zborovanj s 136 predavanji, v katerih so se razmotrivala zgol pedagoška vprašanja. Omenja volitev v peto kurijo in pravi, da je dobilo učiteljstvo s znano žilindrsko afero — popolno zadoščenje! (Aplavs in pritjevanje.) Nadalje govori o impertinentno lažnjivi pisavi „Marburger Zeitung“, na katero „Zaveza“ po nasvetu mariborskih tovarišev in pa radi znane malovrednosti tega lista ni reagirala. „Zaveza“ izdaje troje listov: „Popotnik“, „Uč. Tovariš“ in „Zvonček“. Stanje prvega je tako neugodno, da se bo moralo njega izdavanje prihodnje leto ustaviti, ako se razmere ne spremene. Dasi je „Popotnik“ zgol pedagoški list, vendar je klerikalni stranki trn v obeh in v svoji pristno krščanski ljubezni je hotela „Popotnik“ na zavraten način uničiti. „Zaveza“ je namreč pred letom dni „Popotnik“ od njegovega urednika z dolgom vred s pogodbo, da upnik — „Katoliško tiskovno društvo v Mariboru“ — odpusti 45 %, ako se vsota takoj plača, in 35 %, ako se plača v obrokih. Dasi je „Zaveza“ plačala že 1000 gl. dolga in dasi bi bila letos ostanek prostovoljno poravnala, vendar je „Kat. tiskovno društvo“ — ne da bi bilo „Zavezo“ prej opomnilo — vložilo tožbo za 2210 K 72 vin. nevštevši onih 35 % popustka!! Na tak zavraten način je hotela klerikalna stranka zaviti „Popotniku“ vrat, toda posrečilo se jej ni! „Popotnik“ se je preselil iz Maribora v Celje, kjer ga tiska Hribarjeva tiskarna, denar za poravnavo dolga pa je pripravljen in se odšteje z neozlindrano roko, kadar bo sodnija določila dolžno vsoto. Ugodnejše kakor „Popotniku“ se godi „Uč. Tovarišu“, kateri se je iz nekdanj Miličeve tiskarne preselil v „Narodno Tiskarno“. „Uč. Tovariš“ ima do sedaj premoženja 900 K 91 vin.; proračun pa kaže koncem tega leta 2607 K 59 vin. prebitka. Popolnoma nepotrebna je bila torej skrb „Slovenca“, kdo bo plačal „Tovarišev“ dolg. Ta list vzdržuje sicer samo napredno učiteljstvo, pa vendar lažje izhaja kakor „Slov. Učitelj“ z vso duhovniško podporo vred! Na najboljših nogah pa je „Zvonček“. Tiska se v 1300 izvodih in ima od svojega početka, t. j. od 1. januarja 1900 do 30. aprila t. l. 1243 K 90 vin. prebitka. Poleg vzdrževanja listov pa je imela „Zaveza“ še 1892 K 65 vin. dohodkov, 1543 K 62 vin. stroškov. V vodstvo „Zaveze“ so bili po listih enoglasno zopet voljeni: predsednikom Luka Jelenc, tajnikom Karol Česnik, blagajnikom Fran Luznar. V upravni odbor pa se je volila poleg dosedanjih odbornikov gđ. Vita Zupančič, učiteljica v Metliki, namesto g. Gangla, kateri je na Dunaji. Pregledovalcem računov so bili z vslikom imenovani gđ. Miklavčič in gg. Rojina in Rus. V prihodnje se bode vršil občni zbor „Zaveze“ eno leto po počitnicah, drugo leto o binkoštih, ker se na ta način učiteljstvu najbolj ustreže; po različnih kronovinah so namreč počitnice tako razdeljene, da ni nikdar vse učiteljstvo ob istem času prosto.

Pri samostojnih predlogih je provzročil predlog, katerega sta stavila hrvaška učitelja Dubrovič in Bačič, precej živahno in dolgotrajno debato. Predlagala sta, da naj „Uč. Tovariš“ — glede na to, da so v Istri razmere drugačne, kakor na Kranjskem in Štajerskem — ne piše proti istrski duhovščini, ker je ta prijateljica učiteljstva in podpirateljica šol, ter se z učiteljstvom vred bori proti skupnemu sovražniku — iridentskemu Lahonstvu. Na te želje se sklene, da se dopisi iz Istre vsprejemajo od sedaj le potom predsedništva okrajnih učiteljskih društev, katera morajo jamčiti za istinitost vsebine. G. Anžlovar povdarja, da velja to le za južno Istro, da pa je njega okr. učiteljsko društvo za koperski okraj pooblastilo izjaviti, da se z delovanjem „Zaveze“ in pisanjem „Uč. Tov.“ popolnoma strinja. Po enajsti uri ponoči zaključil je predsednik delegacijo. (Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. maja.

— Osebna vest. Pravni praktikant v Ljubljani g. Fran Goršič, je imenovan avskultantom.

— Češki agrarol in „Slovenec“. Z Dunaja se nam piše: Staročeški klerikalni „Hlas Naroda“ je v številki 142. priobčil brzovjavo, da se vest, katero je prinesel in povzel ljubljanskemu „Slovenecu“, da sta poslanca Rataj in Zazvorka

od svojega kluba dobila ukor, ker sta podpisala interpelacijo dr. Tavčarja v zadevi kurata Ferjančiča, ne sklada z resnico; oba imenovana poslanca poznala sta obseg interpelacije, katero sta podpisala. — Iz tega popravka „Hlasa Naroda“ kaže se vsa perfidnost „Slovenca“, ki je že po dobljenem pojasnilu zopet lažljivo poročal in zavijal, kakor da bi bil klub agrarcev res svojem predsedniku Rataju in tajniku Zazvorki dal opomin radi podpisa in da nista vedela za vsebino interpelacije, kar je povsem neresnično! To je klub agrarcev v „Slovenecu“ oficijalno popravil in vendar laže „Slovenec“ še naprej. Posl. dr. Žitnik je sam 23. maja izjavil, da je nedolžen na tem neresničnem poročilu in da dotični žurnalist hudo obžaluje, da je to neresnično vest „Slovenecu“ poročal in se dal zapeljati, ne da bi se prej prepričal, ali je ta vest osnovana. Predsedniku Rataju in tajniku agrarcev Zazvorki se mora vendar popolnoma verjeti, da sta resnico potrdila v svojem „Slovenecu“ poslanem popravku in vsi poskusi „Slovenca“, da bi ta popravek uničil so naravnost predrzni in tudi smešni. Agrarci mu bodo že posvetili.

— Žilindra se hvali. V sobotnem „Slovenecu“ se je Šusteršič zopet mogočno razkorčal. Možu se hudo mudi, da bi se že pozabila njegova nepoštena afera z žilindro, da bi se že pozabilo, da ima od žilindre umazane roke in zato hoče, naj bi že nehali baviti se z njegovo osebo. V to svrhu je naslikal v sobotnem „Slovenecu“ v kričečih barvah, kako velikanska je razlika mej naprednimi in mej klerikalnimi poslanci. Napredni poslanci so malomarni in nedelavni, klerikalci pa delajo v pravem pomenu besede domoljubno politiko, delajo noč in dan, in se garajo za svoje volilce tako, da jim kar sape zmanjkuje. Napredni poslanci so za to nedelavni in malomarni, ker nečejo vganjati tacega švindelnega, kakor ga je na pr. vprizoril Šusteršič z nekaterimi svojimi predlogi, ker nečejo volilcem peska v oči metati, ampak kot ho-netni ljudje, honetno postopajo in ker so razkrinkali dr. Žilindro. Posebno to je smrten greh, ki se nikdar ne odpusti! Zato pa je Šusteršič te naprednjake vsestransko zdelal kolikor je mogel, sebe slavi in povzdiguje, da bodo farovške kuharice kar cepetale same radosti, kadar prečitajo ta slavospev. Morda je Žilindra s tem nekoliko ohladil svojo silno jezo. To mu privoščimo. V ostalem pa naj nikar ne upa, da doseže kak uspeh. Ljudje se ne dajo od dr. Šusteršiča več „farbati“ in „žlindrati“.

— Hudomušni volilci 5. kurije v Kamniku so z dr. Žilindro za binkoštno praznike napravili posebno šalo. To nedeljo je dobil dr. Šusteršič iz Kamnika poslan „foglovž“, v katerem je bil golob. Ras, Kamničanje so dr. Žilindro fino „potegnili“. Strašni poraz, ki je Šusteršiča zadel v drž. zboru je dokaz, da je močja zapustil sv. Duh, ki je še v Ribnici iz njega govoril, in zato so mu poslali goloba, nađejajoč se, da pride tako nad dr. Šusteršičem zopet razsvetljenje. Tudi „cahne in rigelne“ za coprnije mu pošljejo, da jih bo nosil pri sebi za slučaj nove nesreče, zakaj Kamničanje bi bili silno žalostni, ako bi ta izvrstni poslanec odstopil, in ga hočejo na vsak način ohraniti domovini.

— Aretovan duhovnik. Zadnjič smo zopet prijeli duhovščino, naj vendar primerno preskrbi za tistega perverzega kaplana Bezeljaka, ki jej dela tako velikansko sramoto. Naš opomin ni nič zalegel. Za volitve ima duhovščina vedno dosti denarja, ali za nesrečnega sobrata ga nima. Z Vrhniške se nam poroča, da so orožniki v soboto zjutraj ob 1/4 prijeli kaplana Bezeljaka, ter ga pripeljali na županstvo. Bezeljak, nekdanj lep fant, je bil ves sestradan, zanemarjen, umazan in strgan. Pripovedoval je, da ga njegovi sobratje še videti nečejo in da mu ne privoščijo niti drobtin iz svojih bogato obloženih miz. Gospod župan je pustil temu izgubljenemu duhovniku postreči z zajutrekom in ga je potem po odgonu poslal v blaznico na Studenec. — Torej taki ste, gospodje? Ne vsi, ali ogromna večina niti poznati neče nesrečnega bitja, ki je žrtev Vašega sistema, ki bi bil lahko vrl in koristen član človeške družbe, da ni prišel v duhovski stan. In kar je pri tem najsramotnejše, je to, da tista katoliška du-

hovščina, ki ima samo na Kranjskem 30 milijonov kron skupnega premoženja in še mnogo družega, ki kupuje vedno nove grajščine, ki za volitve in razne nepotrebne naprave kar tisočake skozi okna meče, da ta duhovščina nima krajcarja za moža, ki je tudi „namestnik božji“, ampak pusti, da se ga po „šubu“ peha od kraja v kraj.

— Zdravniška zbornica Kranjska zbortuje dne 30. t. m. v zborniških prostorih. K seji povabljeni so tudi vsi okrožni zdravniki. Pričetek seje je bil poprej določen na 5^{1/2} uro popoldnan. Ker se je pa od mnogih strani izrazila želja, preložil se je začetek seje na 4^{1/2} uro popoldnan.

— Za pogorelce v Gorenji vasi je cesar daroval iz svoje zasebne blagajne 2000 kron, vlada pa je za sedaj nakazala 10.000 kron.

— Umrli je bivši krojaški mojster v Ljubljani, občeznani g. Mihael Končar, v starosti 75 let.

— Nezgoda na južni železnici. To vurni vlak št. 179, ki je peljal v nedeljo ob 4. uri zjutraj iz Logatca proti Borovnici, se je pri kilometru št. 6 pretrgal, ko je ravno vozil navzdol. Odtrgalo se je 15 vagonov najbrže vsled tega, ker je bilo preveč zavrtlo. Ti vagoni so malo zaostali nazaj, mej tem, ko je stroj z drugimi vagoni drdral naprej. Čuvaj, ki je to opazil je dal znamenje, da naj vlak ustavi, mesto, da bi bil dal znamenje, da je vlak pretrgan. Vlak se je ustavil, in odtrgani vagoni so trčili z vso silo v vlak, vrgli zadnji prazen vagon iz tira in se prekucnili čez ta vagon. Razbitih je sedem vagonov. Zadnji vagon, na katerem je bil sprevodnik Sovine je menda nepoškodovan, in tudi sprevodniku se ni ničesar zgodilo. Škoda je precej velika, ker je bilo v razbitih vagonih vse polno raznega blaga. Tudi železnica je močno pokvarjena in so imeli potniki na kraju, kjer se je zgodila nezgoda, prestopiti iz enega vlaka v drug vlak, vsled česar so imeli osebni vlaki zamude. — Z druge strani se nam piše o tej nezgodi: Dne 26. t. zjutraj ob 3^{1/2} uri odtrgalo se je med Borovnico in Logatcem, to stran takojimenovnega Štampetovega mosta od tovornega vlaka zadnjih 15 vagonov. Železniška proga od Logatca proti Borovnici ima močen padec; le blizu omenjenega mostu je je nekaj vodoravne in tam je moral strojevodja vlak s strojem malo potegniti, in pri tej priliki se je odtrgalo 15 vagonov. Strojvodja je vozil svojo pot naprej, ali odtrgani vagoni dohiteli so prednji del vlaka in trčili vanj s tako silo, da se je 12 s petrolejem, rižem in milom obloženih voz popolnoma razbilo, drugi trije pa so več ali manj poškodovani. Promet je bil popolnoma ustavljen, kajti vsi ti razbiti in poškodovani vozovi ležali so nakupičeni eden vrhu drugega ravno v neki zaseki, kar je odstranitev teh razvalin jako otežilo. Škoda znaša baje 200.000 kron. Na vseh 15 vozovih ni bilo, izvzemši zadnjega, nobenega sprevodnika, zatoraj se ni mogla nesreča preprečiti. Iz tega je tudi razvidno, da je prevelika štedljivost južne železnice največ kriva nesreče.

— Meščanska godba, ki se je po odhodu nekaterih moči početkom maja, zdaj reorganizirala, je včeraj koncertirala pod vodstvom novega kapelnika gospoda Šterna na vrtu gostilne „pri Zvezdi“ s prav dobrim uspehom. Koncert je bil jako dobro obiskan in je bilo zbrano odlično občinstvo povsem zadovoljno. Kakor smo že naznanili, bode godba odslej koncertirala vsako nedeljo in vsak praznik popoldne na Koslerjevem vrtu. Želeči je, da bi našla, meščanska godba od vseh strani obilo podpore, ker bi bilo res obžalovati, če bi se vsled premalega zanimanja meščanskih krogov ne mogla vzdržati na taki stopnji, kakor je to potreba, če hoče z uspehom nastopati.

— Osebni promet na južnem kolodvoru v binkoštnih praznikih je bil 9531 oseb.

— V Latermanovem drevoredu je začela cela vrsta lepih kostanjev v bližini takozvanega „praterja“ hirati. Kakor se nam piše, utegne vzrok temu biti bržkone ta, da na oni strani, kjer stoje ta drevesa, korenine nimajo dovolj mokrote, kakor na nasprotni strani, kjer je jarek, ki ima večinoma dosti vode. Na praterski strani pa je zemlja posuta z gramozom in peskom, ki morda preveč zadržuje vodo, da je ne more

dovolj do korenin. Na vsak način bi bilo želeči, da se merodajni krogi pobrigajo za to stvar in skušajo preprečiti, da ne umerje ta del našega krasnega drevoreda, kar bi bila velika škoda. Naj se torej stvar preišče in poižve vzrok hiranja.

— Velikanski promet je imela včeraj pošta v Postojnski jami. Oddanih je bilo v treh urah nad 10.000 razglednic. Pošta delovala je z veliko naglostjo in jako točno, kajti vse razglednice so bile ob istem času sortirane, kar je jako pohvalno omeniti.

— Hudiči so hraste podirali na Petečevi gmajni v Vižmarjih. Tako je pripovedoval neki fant, ki je videl tri hudiče v rudečih čepcah, kako so posekali hrast in ga podrli. Radi bi ga bili prelomili, pa ni šlo. Resnica na tem je, da je vihar podrl hrast.

— Ogenj. Iz Leš pri Trziču se nam piše: Dne 23. maja ob 2. uri popoldne je nastal pri posestniku Franu Švabu ogenj. Nevarnost je bila velika, kajti pod jedno streho je hiša, skeden in hlevi. Strah in groza sta bila nepopisna, zmešnjava velika. Soseda Bergant, ki je opazila ogenj, se je onesvestila, da so jo komaj oživili. Sreča, je bila da je hiša, ki je pričela goreti krita z opeko, in da je bilo ozračje mirno. Tej okolnosti se je zahvaliti, da se ni ogenj razširil v hipu na s slamo kriti skedenj in hleve, in je bilo tako mogoče domačemu gasilnemu društvu, ki je bilo na mah na licu mesta — gasilarna je za streljal nad kritičnim mestom — uničiti ogenj v kalu. Škoda je neznatna. Gospodar j zavarovan za tisoč gold. pri banki „Slaviji“.

— Prostovoljno gasilno društvo v Sv. Križu pri Kostanjevici priredi dne 2. rožnika t. l. blagoslovljenje nove brizgalne ob 10. uri dopoldne. Svirala bo vojaška godba c. kr. pešpolka št. 53 pl. Latour iz Zagreba. Vstopnina h koncertu za osebo 60 vin., obitelj 1 K 20 vin. Čisti dohodek je namenjen za poravnavo dolga gasilnega orodja.

— Predrzen tat. Dne 23. t. m. je prišel v gostilno Marije Češnikove v Palčju pri Št. Petru neki človek, ki je dejal, da je kurjač v Trstu in se zove Jos. Dekleva. Ko je bil mož sam v sobi je odprl neko omaro in jo začel prazniti. Domača hči je to videla pri oknu. Ko je gospodinja prišla tatu in našla pri njem več ukradenih stvari, ji je tat grozil z nožem. Orožniki so drznega tatu izročili sodišču v Postojni.

— Družba sv. Cirila in Metoda za Istro ima v četrtek, dne 30. t. m., v Opatiji v prostorih društva „Zora“ svoj občni zbor. Isti dan priredita gospa Ljerkica pl. Šram in g. Borštink v „Zorinih“ prostorih literarno dramatičen večer.

— Nedeljska kronika. Prijetne goste so imeli v nedeljo popoldne v neki gostilni v Miklošičevih ulicah. Trije zidarji so se najpopred sprli med seboj, naposled je eden udaril natakario, drugi je vrgel gostilničarko skoz vrata na dvorišče in tretji je napadel gostilničarja z dežnikom. — V stolni cerkvi je bilo ukradeno med bir-movanjem Tereziji Kandučevi, hišni posestnici v Idriji 12 kron in Lovretu Staretu iz Šmartnega pod Šmarno goro 50 kron. Slednjemu je tat prerezal žep na telovniku in mu ukradel listnico. — Natakario pri Fantiniju je tat pobral iz spalne sobe 4 ženske obleke, 4 bluže, 3 krila, 6 predpasnikov, 3 hlače in posteljno odejo. Tat je prišel skozi odprto okno v sobo. Ukradenega blaga ni nesel daleč. Pustil ga je v Nunskih ulicah v koticu skritega, kjer ga je pozneje našel policijski stražnik. Leta je čakal na tata do belega dne v Nunskih ulicah, pa tatu ni bilo po blago. — Gostilničarja ob tla vrgel je kleparski pomočnik Anton Kregar, ker mu isti ni pustil zastoj kegljati na kegljišču. Tudi je raztrgal gostilničarju suknjič in razbil dva stola. Policaj ga je ukrotil. — Vojaška patrolja je aretovala v noči od nedelje na ponedeljek delavca Leopolda Jenkota iz Hradekega vasi, ker je vojake psoval. — Natakario ranil je mesarski pomočnik Janez Možina v neki gostilni v Streliških ulicah. — Skupaj trčila sta z vozovi dne 26. t. m. v Kolodvorskih ulicah hlapca Jožef Škofic in Anton Klance. Prvi je vozil naglo in neprevidno. — Kolesarja na tla podrl je pred artilerijsko vojašnico velik pes, ki se je zagnal v kolo. Kolesar je padel s kolesa in se pri tem pobil. — Na Marijinem trgu je v nedeljo ponoči obležal delavec Josip Verhovnik vsled pija-nosti. Policaj mu je preskrbel prenočišče.

— Bajonet vzela sta dva hlapca nekemu desetniku 27. pešpolka v neki gostilni na Martinovi cesti. Ker sta tudi nekaj razgrajala, so ju dali hladiti na rotovž. — Božjast je vrgla včeraj zjutraj na Mestnem trgu nekega topničarja. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v vojaško bolnico. — V frančiškanski cerkvi znorel je v nedeljo neki Ivan Zajc. Upil je v cerkvi na ves glas in si trgal z žebljem obleko raz sebe.

— Abnormiteta. Na današnji vojaški nabor je prišel fant Karl Martinčič, ki je 80 cm visok in star 21 let. Glavo ima izjemoma veliko, noge pa majhne, kakor štiriletni otrok.

— Požigalec iz Dobrunj je bil v Ljubljani po policiji prijet in se že nahaja pod ključem. Požigalec je Jakob Lovša iz Dobrunj. Podžgal je bil na štirih mestih, pa so povsod ogenj pravočasno zapazili in pogasili. V Ljubljani ga je policija pri beračenju zasačila in aretovala. Dobrunjčani so bili vsled večkratnega zažiga v velikem strahu in so svoja poslopja stražili noč in dan. Pri požaru v nedeljo je bil neki kmet smrtonovarno poškodovan in so ga morali prepeljati v bolnico. Zaviški gasilci so pri gašenju hudo trpeli in so bili nekateri ranjeni. Neki mož, po domače „stari Jereb“, je dal nekemu fantu nekaj denarja, da ga izroči gasilcem, naj se pokrepejšajo. „Vrli“ fant pa je šel in z Dobrunjskimi fanti ta denar zapil.

— S tira skočil je danes dopoldne na južnem kolodvoru stroj tovornega vlaka. Nesreča se ni nobena pripetila.

— Denar v pesku. V soboto zvečer sta pila v neki žganjariji na Dunajski cesti delavca F. G. in F. R. Ko sta se bila že precej nasrkala „ta grenkega“, je ukradel prvi slednjemu denarnico z 12 kronami in je šel ven. Mej tem pa je bil F. R. že opazil, da mu je zmanjkala denarnica in je koj imel svojega tovariša na sumu, da jo je vzel. Ko se je ta vrnil v žganjarno, dal mu je F. R. prav gorko klofuto, češ, da jih bo dobil še več, če ne da takoj ukradenega denarja nazaj. F. G. se je tako prestrašil, da je takoj priznal, da je denar res ukradel in ga zakopal v pesek na Dunajski cesti, kjer se je tudi našel.

— Kovčeg s perilom vred je ukradel delavec M. T. iz Hrastnika hlapcu Ivanu Opravši v Metelkovih ulicah št. 4, s katerim se je skupaj vozil po železnici. Ko sta prišla v Ljubljano, je M. T. vzel Ivanu Opravši kovčeg in jo je hotel brzo s kolodvora popihati, toda policaj ga je prestrigel.

— Ulom v Miličevo tiskarno. V noči od 26. na 27. t. m. je dosedaj neznan storilec ulomil v nekdanj Miličevo tiskarno. Tat je vrata v prvem nadstropju odprl z dletom in šel v strojno sobo, odkoder je hotel vlomiti v pisarno, pa se mu ni posrečilo. Policija je zaprla iz tiskarne odpuščenega hlapca Frana Kovačiča, ker je na sumu, da je ulom izvršil. Le ta je neki že priznal, da je on storilec.

— Povožil je včeraj popoldne v Šelenburgovih ulicah kolesar Franc Verčič, ključarski vajenec pri Samassi Jožefo Janšo, ženo pokovskega mojstra, stannujočo na Bregu št. 4. Žena je padla in si izpahnila kost v desni rami. Prepeljali so jo v deželno bolnico.

— Štrajk. Krovci kleparskega in krovskega mojstra Hanuška Korna v Slomškovih ulicah so pričeli danes štrajkati. Isti zahtevajo po 4 krone mezde na dan in delavni čas od 7 zjutraj do 6 zvečer. Dosedaj so delali od 6 zjutraj do 6 zvečer in so imeli 20 kron plače na teden. Vseh štrajkujočih delavcev je le 8. Opu-stili so delo danes zjutraj pri zgradbi nove justične palače.

— Iz ječe pobegniti je nameravalo v noči od 26. na 27. dan na Žabjeku pet jetnikov. Prekopali so bili že zid. Dva paznika pa sta to še pravočasno zapazila in preprečila beg. Jetniki, ki se hoteli pobegniti, so neki sami nevarni tatovi.

— Otroka pod vlak je neki nameravala suniti na prelazu ob Poljanski cesti delavka J. J., pa je to žena železniškega čuvaja preprečila.

— Eksplozirala je predvčerašnjem ponoči v Šolskem drevoredu petrolejska svetilka. Razgnilo jo je na vse strani.

— Izgubljene reči. Delavka Frančiška Černe v Zadvoru št. 42 je izgubila v nedeljo na Vodnikovem trgu denarnico s 16 kronami.

— Najdene reči. Na Jurčičevem trgu je našel tesarski mojster J. Z. srebrno uro. Uro je bila izgubila neka delavka iz tobačno tovarne.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 28. maja. Shod nemških telovadnih društev je s 120 proti 15 glasom sklenil prejemati samo Nemce ariškega plemena.

Budimpešta 28. maja. Srbska kraljica Draga pride začetkom junija v kopališče Bazias.

Belgrad 28. maja. Ranko Tajsic je dospel sem, a sprejeli so ga samo njegovi sorodniki.

Sofija 28. maja. Ruski admiral Buziler, specialni odposlanec ruskega carja v važnih političnih zadevah, je dospel sem in bil v posebni avdienci pri knezu.

Sofija 28. maja. Vsi člani bivšega ministristva so pozvani za jutri pred sobranje, da izpovedo v zadevi velikih sleparij, katerih se dolže neki izmed njih.

Petrograd 28. maja. V Kutaju v Kavkazu so se primerili veliki dijaški izgredi. Dijaki so pri neki predstavi v gledališču demonstrirali zoper tendenco dotične igre. Policija jih je siloma odstranila. To je bil povod izgredom. 15 kozakov, 13 redarjev in 2 častnika je bilo ranjenih. Dijakov je bilo mnogo ranjenih in zaprtih.

Poslano.*

Ker mi ni mogoče posameznikom odgovarjati na iskrene čestitke, kojih je došlo povodom „Važne razsodbe“, priobčene v „Slov. Narodu“ dne 1. in 2. aprila t. l., na stotine iz vseh krajev širne Avstrije, izrekam tem potom svojo najpresrečnejšo zahvalo, zatrjujoča, da ostanem tudi v prihodnje zvesta zagovornica narodno-napredne ideje ter neizprosna boriteljica proti vsem, cerkev v politične namene uporabljočim faktorjem. (1134—1)

Draga pri Rakeku, 25. maja 1901.

Ana Turk

soproga gosp. župana Pavla Turka.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Poslano.*

Gospodu dru. Jerneju Glančnik-u, odvetniku in ravnatelju „Posojilnice“ v Mariboru.

Radi narodne taktike ne maram prati pred sodiščem umazanega perila iz „Narodnega doma“.

Vekoslav Bahovec.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

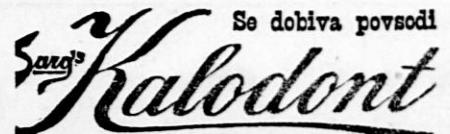
Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo — za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (27—21)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“ M. Leustek-a v Ljubljani.

Se dobiva povsod

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Crème

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206-2 m. Srednji letni tlak 736-0 mm.

M	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Morja v 24 urah
25	9. zvečer	734.4	15.4	sr. jzahod	oblačno	
26	7. zjutraj 2. popol.	734.1 733.9	14.5 17.0	sl. svzhod sl. svzhod	sk. oblak. dež	4.6 mm.
"	9. zvečer	733.4	16.2	sr. vzhod	sk. oblak.	
27	7. zjutraj 2. popol.	733.9 733.3	14.1 21.8	sl. svzhod sr. jzahod	dež pol. oblak.	5.1 mm.
"	9. zvečer	734.2	15.0	sl. svzhod	oblačno	
28	7. zjutraj 2. popol.	735.0 733.7	14.7 24.5	sl. jzahod sr. svzhod	del. oblak. pol. oblak.	1.3 mm.

Srednja temperatura sobote, nedelje in ponedeljka 15.8°, 15.9° in 17.0°, normale: 15.2°, 15.1° in 15.6°.

Dunajska borza

dne 28. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98:40
Skupni državni dolg v srebru	98:10
Avstrijska zlata renta	117:85
Avstrijska krona renta 4%	97:25
Ogrska zlata renta 4%	117:35
Ogrska krona renta 4%	92:95
Avstro-ogrski bančni delnice	187:3
Kreditne delnice	891:50
London vista	240:40
Nemški državni bankovci za 100 mark	117:50
90 mark	23:50
90 frankov	19:09
Italijanski bankovci	90:55
C. kr. cekini	11:33

(Mesto vsacega posebnega naznanila.)

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je Bogu Vsemogočnemu v svojem nedoumljivem sklepu dopadlo, da je bil poklican v boljše življenje naš iskrono ljubljani, nepozabni oče, oziroma brat, gospod

Mihael Končar

damski krojač

ki je preminul danes ob 3/5. uri popoldne po kratkem, težkem trpljenju, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 75. letu svoje dobe.

Zemske ostanke nepozabnega rajnika bodo v sredo dne 29. maja ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Krakovski nasip šte. 10, prenesli na pokopališče k sv. Krištofu in položili v lastni grob.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Draga ranjega priporočamo v pobožen spomin. (1142)

V Ljubljani, dne 27. maja 1901.

Viljem Končar, revident avstro-ogrske banke, **Gabriel Končar**, komptolrist, sinova. — **Josipina Fischbach**, roj. **Končar**, inženjerova soproga v Carigradu, sestra.

Zelo dobra in obiskovana gostilna

na lepem in živahnem prostoru v **Ljubljani** se pod ugodnimi pogoji **tako** v najem odda. (1129-2)

Kje pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Slovenskega stenografa

sprejme takoj

notar Hudovernik v Kostanjevici.

Plača po dogovoru. (1133-1)

Pekarija

v zelo živahnem obrtniškem trgu, se pod ugodnimi pogoji dá v najem. Prednost ima dvojica brez otrok.

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo »Slov. Naroda«. (1046-6)

Odvetniškega koncipijenta

(1092-4)

vsprejme

dr. Josip Furlan, advokat v Ljubljani.

Fino vino v steklenicah, Kulmbaško pivo v steklenicah, konjak, brinjevec, slivovko, Klauerjev „Triglav“

priporoča (12-119)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošta.

!Veliko denarja!

do 1000 kron na mesec

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega stanu — (tudi kot postranski zaslužek).

Več se izve pod „Recl 118“ po

anonimni pisarni E. Kristoflik, Innsbruck. Poštno predalo 36. (847-11)

Skoro novo

damsko kolo

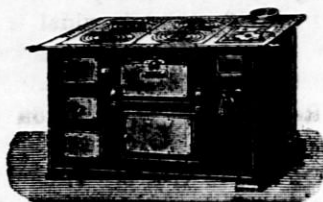
lahko tekoče (1135-1)

je na prodaj za 50 gld.

na Jurčičevem trgu št. 3, I. nadstr., desno.

S. Goldschmidt & sin

tovarna štedilnih ognjišč
Wels, Gornje Avstrijsko.

Prenosilna štedilna ognjišča v navadni opremljeni, kakor tudi s emailom, porcelanom, z majolično opazbo, za hišna gospodinjstva, ekonomije, gostilne in zavode. — Dobivajo se lahko po vsaki renomirani trgovini z železnino. — Kjer ni zastopa, se naravnost pošilja. (923-19)

Spretno, solidno

potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akvizitér 25“ upravništvu »Slov. Naroda«. (1026-5)

Lepa elegantna

mesečna soba

odda se s 1. junijem t. l. na Fran Josipovi cesti št. 3 (visoko pritličje na desni) jednemu ali dvema gospodoma. — Vpraša naj se istotam. (1111-2)

Ugodno se prodaja novo

„Styria“-kolo.

Kje? pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Dobro obiskovana (1097-3)

gostilna

s štirimi, dobro opravljenimi sobami za goste, z lepim vrtom, pokritim, dobro napravljanim kegljiščem, vse z električno razsvetljavo, pred vojašnico, se po ceni prodaja.

Kje? pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Dobre cenene ure

s 3letnim pisanim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3-75

Prava srebrna remontoarka . . . „ 5-80

Prava srebrna verižica . . . „ 1-20

Nikelnasti budilec . . . „ 1-95

Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima

zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in

tisoč priznanih pisem. (2611-47)

Ilustrovan katalog zastoj in poštnine prosto.

Žrebanje nepreklicno
dne 25. junija 1901.

Concordia-srečke
à 1 krono

Glavni dobitok

kron **30.000** vrednosti.

priporoča (1083-4)

J. C. MAYER
v Ljubljani.

V Ljubljani. Četrtek, 30. maja. Samo 1 dan.

Barnum & Bailey Največje kazališče na svetu!

Amerikanski orjaški zabavni zavod.

Nad 50 let ponos Amerike!

Potuje sedaj po kontinentu

v 67 nalašč za to prirejenih železniških vozovih, ki tvorijo 4 vlake po 12 vozov. Vsa nedeljena skupina razstavljena bode v 12 velikanskih paviljon-skih šotorih, največji mej njimi ima dovolj prostora za skoro 12000 ljudi.

Vsak dan 2 veliki predstavi: Popoldne ob 2. uri in zvečer ob 7. uri. Otvorjeno 1 1/2 ure pred pričetkom vsake predstave, da se ogleda živeče človeške abnormitete, troje čred slonov in dvojne menažerije redkih živalij.

Nebrojne, nedosežne in neposnemljive predstave vratomnih, neustrašljivih izvajanj. Vsak nastopajočih je mojster v svoji stroki. Vsak igralec zvezda. Vsako izvajanje, vse v arani se nudiče je pravo presenečenje. Vse dejanjski in gotovo novo in nikdar tu vidljivo!

Največja in krasna zanimivost, katero so kdaj ljudje zamislili. V treh velikih, za jezda predstavljana namenjenih manežah, na dveh velikanskih odrih, na neizmernem dirkališču in prostranem prostoru za zračne predstave.

Celotne menažerije dresiranih divjih živalij.

Dirke za stavo vseh vrst, akrobatska izvajanja, zračne umetnosti, telovadba na zemlji in v zraku in nova presenečenja. Vroči napor močij šampionov in rekorde uničujoči poskusi ročnosti.

70 lepih konj, naenkrat v manežo pripeljanih. 400 z darili odlikovanih konj v konjski razstavi. 3 črede najpametnejših slonov, predstavljajoči v treh manežah. 20 mejnarodnih pantomimskih klovnov.

Prava svetovna razstava modernih zanimivostij, cirkus, hipodrom, menažerija, razstava

dresiranih živalij.

1000 mož, žensk, konj,

prtljakavci, tetoviranci, požiralec mečev, dama z dolgimi lasmi in polno brado, deček s pasjo glavo, moški brez rok, žonglerji, tisoč izvirnih stvari in občudovanja vredne predstave. Skoro brezkončna vrsta najnovejših produkcij in izvajanj neustrašnosti in vratomnega poguma, ki se nikjer ne vidijo in se prvič javno kažejo.

Cene po kakovosti prostorov:

Vstopnina s sedežem vred **K 1-20** in **K 2-50**, zaklopni sedež **4 K**, rezerviran prostor **5 K**, loža **6 K** za prostor.

Vsi prostori so numerirani, le po K 1-20 in K 2-50 ne, in se dobé ob otvoritveni uri pri vходу. Otroci izpod 10 let plačajo polovico na vseh prostorih, izjemši prostore po K 1-20 in K 2-50. Prostori po 5 in 6 K dobé se na dan razstave pri:

Otonu Fischer-ju, trgovina muzikalij, Kongresni trg št. 9. (Tonhalle).

Vstopnina velja za vse naznanjene zanimivosti in sedež.

(1098-5)

Predstave v Zagrebu 28. in 29. maja, v Mariboru 31. maja.